

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY
EXAMINATION: DECEMBER – 2022
THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of Development - I (SCBCS-17-311)

Date: 12/12/2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
 2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Write a detailed note on the problem of food crisis in developing countries. (20)
Q. 2) Write an essay on Human Development Report. (20)
Q. 3) Explain in detail the concept of Global Migration. (20)
Q. 4) Elucidate the World Systems theory. (20)
Q. 5) Write an essay on sustainable development. (20)
Q. 6) Write an elaborate note on farmers and privatization. (20)
Q. 7) Write a detailed note on the “Asian Drama” (20)
Q. 8) Explain in detail the Modernization theory put forth by Daniel Lerner. (20)
Q. 9) Write an elaborate essay on the inter-relationship between world economic system and deprivation. (20)
Q.10) **Write notes on any two of the following.** (20)
 a) Development
 b) Labour Market
 c) Capitalism
 d) Poverty

मराठी रूपांतर
विकासाचे समाजशास्त्र भाग – १ (SCBCS- 17-311)

- सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.
- प्र. १)** विकसनशील राष्ट्रात अन्न संकटाची समस्या यावर सविस्तर लेख लिहा. (20)
प्र. २) मानवी विकास अहवाल यावर निबंध लिहा. (20)
प्र. ३) जागतिक स्थलांतर या संकल्पनेवर सविस्तर स्पष्टीकरण द्या. (20)
प्र. ४) विश्व व्यवस्था सिद्धांताचे स्पष्टीकरण द्या. (20)
प्र. ५) शाश्वत विकासावर निबंध लिहा. (20)
प्र. ६) शेतकरी वर्ग आणि खाजगीकरण यावर सविस्तर लेख लिहा. (20)
प्र. ७) “एशियन ड्रामा” या विषयावर सविस्तर लेख लिहा. (20)
प्र. ८) डॉनियल लर्नर यांनी मांडलेल्या आधुनिकीकरणाच्या सिद्धांताचे सविस्तर स्पष्टीकरण द्या. (20)
प्र. ९) जागतिक आर्थिक व्यवस्था आणि वंचितता यामधील आंतरसंबंधावर सविस्तर लेख लिहा. (20)
प्र. १०) पुढीलपैकी कोणतेही दोन वर टीपा लिहा. (20)
 अ) विकास
 ब) श्रमिक बाजारपेठ
 क) भांडवलशाही
 ड) गरीबी